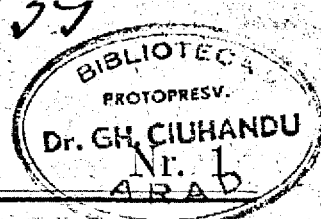

Anul XXXIV.

Arad, 3/16 ianuarie 1910.

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespun-
dente pentru pu-
blicare se trimit re-
dactiunii.

Concurs, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
Administrațiunii ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOLIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:

PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Resursa fondurilor.

Este cert, că nici un organism nu să poate susține fără mijloace bănești. Statul își are bugetul său croit după necesitățile susținerii organismului de stat. Fondul acestui buget sunt cetățenii contribuenți, supuși inexorabilei puteri executive a statului. Biserica n'are această resursă bugetară, ci este avizată la puterea ei morală pentru agonisirea resurselor materiale de existență. Din aceasta putere morală său creat fondurile ei, cari înlocuesc bugetul statului. Dela aceste fonduri depinde independența bisericeii.

Când stabilim aceste condițiuni materiale de independență a bisericeii, trebuie să stabilim și raportul sub care să se înființeze fondurile bisericești.

Nizuința de a crea fonduri o întimpinăm pretutindeni. Unde se întrunesc doi sau trei, cel dintâi lucru le este de a lansa înființări de fonduri, de toate categoriile posibile și imposibile. De fapt însă se realizează puține și și cari se realizează după chip și formă, rămân instituțiuni sterile. Sinamăgiri, că creăm și în realitate nu creăm decât ne amețim cu iluzii.

Și pentru ce nu prind fondurile contribuenți la noi? Pentru că nu s'a lucrat ca să se formeze conștiința idealurilor. Conștiința vie a credincioșilor a creat odinioară fundațiunile pioase și astăzi cu concluze sinodale și șuruburi oficiale și neoficiale nu poți face acel lucru. Din pricina sărăciei, să zice. Fie-ne permis a spune, că din pricina sărăciei sufletești. Pentru că uite fenomenul dureros, că foștii noștri credincioși, cari trec la secta baptistă sunt din cale afară darnici.

Până erau ai noștri nu puteai scoate un gologan dela ei pentru scopuri bisericești și culturale, iar după ce au devenit membrii comunității baptiste, varsă banii pentru scopuri bisericești. De pildă într'o comună fruntașa din jurul Aradului ne pomenim cu o pompoasă casă de rugăciuni. Întrebăm cum s'a făcut aceasta? Și ni să răspunde, că din contribuiri, s'au aflat patru persoane în stare bună, cari au dat din

al lor câte 2000 Cor. și cel mai sărac ziler încă a dat 40 cor. Sub 40 cor. nici nu stă nimeni în lista contribuitorilor. Acest fenomen explică, că noua sectă le-a umplut sufletul cu râvna pentru un ideal falș și iată, că jertfa urmează unde a intrat în conștiință percepțele Sfeii Scripturi despre jertfa bunurilor pământești, pentru dobândirea bunurilor sufletești. Iată cum fructifică niște rătațiți percepțele sfeii scripturi, când a celor le știu da viață. Sărăcia materială înceată îndată ce a încetat sărăcia sufletească, chiar și prin o fructificare falșă. Sectarii își zidesc casele lor de rugăciuni din vistieria bunurilor sufletești oferite nouă credincioșilor de sfta scriptură.

Am fi putut aduce exemple și din viața altor biserici, dar din adins ne-am folosit de exemplu luat din viața poporului nostru spre a dovedi că nu sărăcia materială a poporului nostru zădărnicește nizuințele de a crea fonduri ci sărăcia lui sufletească. Unde nu sunt idealuri acolo încătușează egoismul sufletele și la noi cași la alte popoară.

Noi trebuie să ne dăm samă de noi și să stabilim bazele de operație pentru crearea fondurilor. Combinațiile de repartiții, de întreprinderi de colecte, speculații, peste tot procedurile administrative sunt iluzorii până când nu se va pune chestia pe baza conștiinței credincioșilor. Baza de operație trebuie să fie dar cea spirituală: îmbogățirea sufletelor cu credință vie din care va curge apoi ca și dintr'un izvor viu și gologanul în casele bisericești.

Resursele fondurilor noastre sunt sufletele credincioșilor. Acele trebuie să le fructificăm prin o intensivă educație religioasă morală, ca să între în sufletele credincioșilor idealurile maicei biserici ca factori vii. Nu este destul să avem credncioși cu conștiință vagă creștinească, ci să concentrăm în conștiință percepțele mântuirii sufletești prin fapte bune, adecă să avem credincioși, cari în biserică să-și cerce mântuirea sufletului și când va răsuna în conștiință glasul că „totul pentru suflet“, atunci sigur va putea preotul seceră roadele vieții creștinești și să vor

BIBLIOTECA

BIBLIOTECA

52

11145

umplea jînițele fondurilor bisericești. Când va fi creată pe cale spirituală aceasta resursă vie a bugetului nostru de existență, urmează rolul administrației puritane, dar să nu așteptăm ca pe cale administrativă să ne creăm fonduri.

Qui bene distinguit bene docet.

Păstorul din bătrâni și păstorul modern.*)

„Păstorul cel bun își
pune viața pentru oi.
(Luca).

Întrunindu-ne în conferință pastorală-catihetică, exercităm un drept asigurat prin autonomia bisericii noastre naționale.

Vrednici să fim să păstrăm și să sporim această prețioasă moștenire direct primită dela înaintașii noștri și să ne îndeplinim îndatoririle pe cari implică drepturile cari ni s'au hărăzit.

Datorința de căpetenie pe care trebuie să o îndeplinim în această zi, din incidentul adunării noastre în conferință, este ca fiecare să caute a spori talantul primit și să-și dea obolul său pentru promovarea îndatoririlor și misiunii noastre ideale.

Începutul să ne fie în „Lumina lină a sfintei măriri a tatălui...”

... și a zis Isus (Ioan X. I—18):

„Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oi... Eu sunt păstorul cel bun și cunosc pe ale mele și sunt cunoscut de ele... Păstorul cel bun merge înaintea oilor... al cărui glas oile îl ascultă, nu după poftele omenești și după voia lui Dumnezeu.”

O mai desăvârșită învățătură, o cale mai luminoasă pe care să-l urmărim, în misiunea noastră apostolică, nu poate fi...

Și oare fost-au în trecut și oare sunt acum astfel de păstori, cari să ia pildă și să poată îndeplini învățatura dintr'însa?

Nu după poftele omenești, ci după voia lui Dumnezeu!

Să cercetăm trecutul în foile îmbătrânite ale învățătoarei, căreia strămoșii noștri i-au zis: *magistra vitae*.

Vom găsi pe „Dumnezeu,” „biserica,” „crucea,” „altarul,” dela obârșia neamului nostru în gura lui.

Iar în mijlocul lui se ridică, din a sa sămânție oame-nii vrednici de a fi aleși, ca și cei doisprezece Apostoli, din vânători de pești, de vânători de oameni; *preoții*.

Nebântăiți de *viforul ispitelor* din vremuri mai târzii, bogați în credință și săraci, umiliți cu duhul, în izolarea lor patriarhală ei stăpănesc sufletele credincioșilor cu puterea cuvântului cuprins în slova sfântă și cu puterea cântecului și slujbelor sfinte făcute pentru mărirea lui Dumnezeu.

Într'asa vreme s'a ales și poreclit cu drag și alipire povățuitorul credincioșilor: *părintele*.

Părinte pentru că s'a ridicat prin iscusință peste tovarăși; părinte pentru că e mai mare peste dânsii; părinte, pentru că e binevoitor; părinte pentru că are darul prin care e mai aproape de Părintele tuturor, de tatăl cel ceresc.

*) Conferință ținută la adunarea preoțimei din din protopopiatul M. Radna în conferința pastorală catihetică dela 7/20 dec. 1909.

Așa a fost *părintele din bătrâni*.

Acel părinte a fost și a trăit în vremuri de veacuri triste și de întunec, de suferințe și nevoi, singurul povățuitor și mângăetor al celor obidiți...

*

Dar Dumnezeu „deși întristează, apoi miluiește după mulțimea îndurărilor sale” (Ier. III. 23), și astfel a trimis, după vreme, poporului primejduit de întuneric și suferințe povățuitori cuvioși îndreptători luminați și întemeietori de așezământ sfânt.

Arhierul Simion Stefan a deschis calea luminii prin Cartea sfântă: *lumină din lumină...* și s'au oprit psaltii și răsuna din strane cântecele de preamărirea lui Dumnezeu...

Și tare în credință ca o stâncă, mucenicul Sava Brancovici a înfăptuit legătura dintre „legea” și limba neamului nostru adăpostit la sinul sfintei maice biserici.

Și a venit apoi, trimis dela Dumnezeu marele *Andrei*, întemeietor de nou așezământ, pentru viață nouă poporului său.

* * *

A sosit veacul culturii și ispitelor, cari poartă lumea și viața ei pe valurile sale, prin furtuni primejdioase.

Cărnuitorul poporului nostru credincios cine este? Cine poate să fie altul, decât preotul, păstorul cel bun, părintele!

În fața valurilor amenințătoare el este și trebuie să țină cărma cu credință în Dumnezeu, cu nădejde în viitor și cu dragostea de cei păstoriți, — căci „când dragoste nu am, nimic nu am”...

Dar „de voi mărturisii eu despre mine, mărturia mea nu este adevărată” (Mat. V. 31.) deci altă mărturie voi lua despre vremea noastră: *)

„Fierberea și neîndestulirea ce domnește în sinul bisericii noastre și societății noastre românești ne dovedesc, că stările actuale în cari ne aflăm sunt nesănătoase, abnorme. Ideile moderne ale vremurilor nouă au intrat în sinul poporului nostru liniștit și pacinic de mai nainte. Toți vreau și doresc o schimbare spre bine începând dela cel din urmă fiu credincios până la păstoriai cei mari. Poporul de jos mai ales neîndestulit fiind ușor se lasă capacitat de propagatorii ideilor moderne, desastroase pentru biserica și neamul nostru. Deși nu cunoaște, nu poate pătrunde pe deplin valoarea, cuprinsul și adevăritatea (!) celor spuse lui, în speranța unei îmbunătățiri a sortii sale, urmează creduli tuturor chemațiilor și nechemațiilor...”

Față cu astfel de fenomene, preotul oare nu e îndatorat să se adreseze celor *creduli* cu sfânta Scriptura: „Rătăciți, neștiind scripturile nici puterea lui Dumnezeu?” (Mat. XI. 29.)

Păstorul cel bun trebuie să se înarmeze cu Scriptura dar și cu armele științei, pentru a combate ideile subversive, poreclite moderne.

„Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii, apoi deschideți cartea științei contemporane și citiți și vă folosiți și de dânsa.

Iată câteva pilde de seama aceasta:

„În adevăr**), nimic nu eră mai bine venit pentru progresul științei decât separațiunea hotărîtă între *suflet* și *materie* (făcută de religieuna creștină). Materia eră

*) Dr. A. Crăciunescu: Creșterea religioasă la noi (Rev. Teol. 1907, pg. 366 — 367.)

***) C. Rădulescu. Motru, profesor la universitatea din București: Puterea sufletească. 1908 pg. 75. Carte apreciată cu simpatie de „Candela” din Cernăuți (Bucovina).

lăsată de o parte, urmând pasiv legile ei; sufletul, de o parte, stărînd la o comunicațiune cu puterea divină... Existența lui Dumnezeu binevoitorul și în veci prevăzătorul nu împiedecă întru nimic ca materia să-și urmeze legile sale. Dinpotrivă, cu cât mai neschimbate sunt acelea, cu atâta ele dovedesc puterea divină... Căți oameni de știință exactă sunt și astăzi pe deplin convinși de atributele lui Dumnezeu...

... Pentru a atenua și mai mult influența „ideilor moderne“, recte subversive, să vedem, ce ne spune despre Dumnezeu un distins filozof¹⁾ din America, țara tuturor libertăților un filosof a cărui operă e generalizată în toată lumea zice:

„Cât de ascuns ești tu, Doamne, cel-ce tăcut locuești în ceriurile prea înalte, o, tu, unicul Dumnezeu, care cu prevederea ta înfieriți pe toți aceia cari au poftă neînfrănată cu pedeapsa orbiei răsbunătoare“.

Un mare învățat rus, naturalist și teolog în lucrarea sa bogată în învățături și scăpărătoare de județiu vorbește astfel despre om, și raportul lui cu Dumnezeu:

„Omul are libertatea acțiunii, poate să facă ce vrea... Singur își croiește calea vieții și dă direcție traiului său. Dar calea pe care și-o croiește numai așa poate duce la fericire și mulțumire, dacă e totodată și calea croită după voința divină“.²⁾

Cel mai modern filosof contemporan este englezul Thomas Carlyle³⁾ decretază de menirea și datorința omului pe pământ, a se ruga și a munci: Ora et labora!

*

După aceste expuneri, oare ce concluzie se impune păstorului nostru modern?

În afară de cultură teologică și științifică prin care să-și fortifice adevărul divin cel vecinic, față cu adevărul schimbător stabilit de mintea omenească, păstorul modern trebuie să fie sub raportul moral „onorabil, înțelept, conștiințios, bun, drept, punctual, sincer, treaz, străin de egoism și lăcomie, om de caracter și de cuvânt, devotat bisericii, neamului și turmei sale pildă de morală, știință și muncă“.⁴⁾

Atunci vom fi scutiți de sbuciumării și furtuni cum sunt cele cari s'au ridicat în biserică din apus în timpul nostru... Prin preoții conștiinții de datorințele lor și chemarea lor se va întări legătura dintre popor și biserică, încât nici porțile iadului nu o vor putea birui. De aceea încheind zic după cum ne învață Mântuitorul: „Luați jugul meu peste voi și învățați dela mine... că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară este“ (Mat. XI 29 30).

S. Secula.

Din ședințele Sfîntului Sinod al României.

I. P. S. *Metropolit al Moldovei* zice, că aceste școale sunt prevăzute în lege și D-nul Ministru când a luat dispozițiuni de a se face un regulament după care să funcționeze ele pentru ca să dea rezultate bune, de sigur că a avut în vedere art. 16 din legea clerului.

¹⁾ Ralph W. Emerson: Essays. Ed. germ. Reclam. In trad. germ. pg. 21.

²⁾ G. S. Petrow: Calea spre Dumnezeu. Trad. rom. T. Păcțian Sibiu.

³⁾ Past and present.

⁴⁾ După Tr. I. Mager: Conferința catihetică-pastorală ținută în Buteni la 4/18 sept. 1908. (Publicat în „Biserica și Școala“).

I. P. S. Sa împărtășește părerea emisă, ca elevii acestor școale să aibă și alte cunoștințe și comisiunea a avut de sigur în vedere, ca cântăreții să aibă pe lângă cariera de cântăreț și o altă ocupațiune folositoare. Tot în scopul acesta I. P. S. Sa a rugat pe D-nul Ministru de război să dispună ca absolvenții școalei de cântăreți bisericești să fie repartizați la serviciul sanitar, pentruca după ce vor eși din armată să poată îndeplini serviciul sanitar la țară.

Se unește cu părerea că școalele de cântăreți să fie numai la reședințele eparhiale, pentru ca să fie mai bine conduse, după regulamentul ce se va aproba și urmând programul de studii admis de comisiune, totuși pot fi menținute și cele care se află în alte orașe, însă să fie sub autoritatea Protoiereului respectiv.

P. S. *Episcop al Argeșului* crede, că este bine a se menține toate școalele de cântăreți, care există și care au dovedit că dau rezultate bune, fiind bine conduse. Sunt eparhii pentru care o școală de cântăreți nu este de ajuns și de aceea s'a simțit trebuință de a se înființa astfel de școale și în alte orașe, care nu sunt reședințe de Eparhie. Aceste școale, care au dovedit, că sunt bine organizate și conduse și pe care le subvenționează Ministerul, este bine a se menține și pe viitor. Una din aceste școale este și cea din Pitești, în care elevii învață trei ani pe lângă cântări și alte științe, adecă Religiuinea, Liturgica, Limba română, Învățământul civic și s'a făcut încercare de a învăța și o meserie, pentru care P. S. Sa le-a recomandat ciroitoria hainelor bisericești și legătoria de cărți. P. S. Sa conchide, că este de părere, ca să se mențină și pe viitor școalele, care dau rezultate bune; iar cele care nu sunt bine conduse să se desființeze.

P. S. *Episcop al Dunării de Jos* zice, că chestiunea școalelor de cântăreți a venit la Sf. Sinod din toamna anului trecut și s'au emis multe păreri bune, pe care P. S. Sa le împărtășește; că comisiunea n'a zis să se desființeze școalele, care nu se află la reședințele eparhiale, dar să se conformeze regulamentul, și absolvenții lor să dea examen la școalele dela reședință, fiind acele școale puse sub autoritatea Protoiereului respectiv, care va fi dator să raporteze Kiriarhului său despre mersul școalei. Ceiace s'a zis, că Eparhii mari, pentru care o singură școală nu este suficientă și că sunt școale care dau rezultate bune și din cele înființate în orașe, care nu sunt reședințe eparhiale, este adevărat. Asemenea crede că e bine ca elevii să învețe o meserie, cum este: ciroitoria, grădinăria, sericicultura, apicultura și legătoria de cărți. Pentru aceste considerațiuni P. S. Sa roagă pe Sf. Sinod și pe D-nul Ministru să binevoiască a primi aceste dispozițiuni. Tot odată P. S. Sa se unește și cu părerea I. P. S. *Mitropolit al Moldovei*, ca absolvenții acestor școale să fie nu numai cântăreți bisericești ci și agenți sanitari la țară, dacă se poate.

În urma acestei discuțiuni se aprobă concluziunile raportului cu dezideratele exprimate de către I. P. S. *Mitropolit al Moldovei* și P.P. S.S. *Episcop al Hușilor*, al *Argeșului* și P. S. *Arhiepiscop Sofronie Craioveanu*, precum și propunerea I. P. S. *Mitropolit Primat*, de a se amâna această chestiune pentru sesiunea viitoare.

Raportul relativ la suplica cântăreților bisericești din orașul Bărlad și județul Tutova, privitoare la școalele de cântăreți și la ameliorarea soartei cântăreților bisericești.

P. S. *Episcop al Dunării de Jos* raportor arată, că față de cererile drepte ale cântăreților, cari nu pot să trăiască cu micul salariu de 50 lei lunar în timpul de față când toate s'au scumpit, dar tot deodată față

de exigențele mari ale Statului, crede, că de oare ce s'a dat voie prin lege ca comunele să-și plătească preoții, tot așa s'ar putea ameliora întru câtva soarta cântăreților, dacă li s'ar spori salariul din veniturile pangarelor în comunele mari, iar în cele mici să le vie în ajutor Statul,

P. S. Sa roagă pe D-nul Ministru să facă ceva și pentru cântăreții, căci salariul pe care-l au, este prea mic și este greu ca să poată trăi din el.

P. S. *Arhiepiscopul Callist Botoșăneanu* se unește cu părerea P. S. *Episcop al Dunării de Jos*, de a ruga pe D-nul Ministru să binevoiască a ameliora pe cât se va putea și salariile cântăreților și al paracliserilor, însă aceasta să nu se facă din veniturile pangarelor, care trebuie a se întrebuintă la reparațiunea bisericilor și procurarea obiectelor necesare serviciului bisericesc, precum vestmintă și altele. De altminteala și în prezent cântăreții bisericești din orașe, unde traiul e mai scump, au pe lângă ocupațiunea de cântăreți și alte funcțiuni pe la Tribunal, Primărie și alte autorități. Totuș crede că e drept a se ameliora soarta cântăreților, căci ei sunt necesari serviciului bisericii și salariile pe cari le primesc sunt prea modeste în raport cu serviciul pe care îl îndeplinesc și cu greutatea traiului din timpul de față.

I. P. S. *Mitropolitul Primat Președinte* zice, că chestiunea aceasta merită toată sollicitudinea și preocuparea atât din partea Sf. Sinod cât și a D-lui Ministru, dar pentru că acum sesiunea Sf. Sinod este aproape de închidere și totdeodată pentru că în lege se prevede între alte atribuțiuni care privesc pe Consistorul superior și aceasta, crede că, ar fi bine ca aceasta chestiune, precum și aceia privitoare la școlile de cântăreți să fie lăsate pentru sesiunea viitoare, când vor fi referite Consistorului Superior. Se aprobă.

Domnul Ministru al Cultelor și Instrucțiunii, comunică că, M. Sa Regele a semnat Decretul pentru confirmarea noilor Arhiepiscopului din lista înaintată de Sf. Sinod, și au fost confirmați: Prea Cuviosul Arhiepiscop Theodosie Athanasie pentru locul vacant cu titlul de Ploesteanu și Prea Cuviosul Arhiepiscop Nicodim Munteanu, pentru locul vacant cu titlul de Bacăoanul Sf. Sinod ia act.

I. P. S. *Mitropolitul Primat Președinte*, zice că hirotonirea în Arhiepiscopul a P. C. Arhiepiscop Theodosie Athanasie se va săvârși în Catedrala Sf. Mitropolii, joi 21 a curentei luni, când se sărbătorește și hramul Sf. Mitropolii și roagă pe P.P. S.S. Membrii, cari vor binevoi să ia parte la această îndoită sărbătorie. Se ia act.

I. P. S. *Mitropolitul al Moldovei* roagă a i-se comunica despre confirmarea P. C. Arhiepiscop Nicodim Munteanu pentru a fi hirotonit Arhiepiscopul cu titlul de Bacăoanul spre a se îndeplini toate formalitățile convenite. Se aprobă.

Traducerea sfintei Scripturi.

P. S. *Arhiepiscopul Callist Botoșăneanu* zice că, cu privire la raportul Comisiunii relativ la memoriul profesorilor Facultății de Teologie făcut asupra broșurei Pr. Simion Popescu intitulată: „Septuaginta și textul evreesc al Test. Vechiu în Biserica Ortodoxă” s'a discutat în ședința trecută și s'a decis să se amâne rezolvarea acestei chestiuni pentru ședința de astăzi. În legătură cu această chestiune stă și chestiunea aprobării cărților de învățământ religios, pe care comisiunea numită de minister le-a respins aproape pe toate, pentru că în acea comisiune sunt profesori dela Facultate, cari pretind că în cărțile didactice de religie să nu se

pună numele persoanelor biblice după cum se găsește în edițiile traduse în românește după Septuaginta, ci să se zică: Abraam, Iosua, Tefania, Turnu Babel etc.... Cum însă este știut, că în biserica noastră, ca și în întreaga Biserică ortodoxă, Septuaginta este textul normativ, roagă ca numirile proprii să se pună întocmai după cum se află în Septuaginta, după care s'a făcut mai multe traduceri și ediții de Biblie în limba română, precum este cea dela 1688, cea de Petersburg, de Buzău și altele. P. S. Sa roagă asemenea și pe D-nul Ministru, a se interesa de modul cum comisiunea a cercetat și a respins cărțile didactice de religie.

D-nul Ministru zice că în privința aprobării cărților de învățământ religios, aprobarea pe care o dă ministerul este numai în ceea ce privește partea formală sau pedagogică, iar în ceea ce privește fondul se aprobă de Sf. Sinod. Dacă comisiunea ministerului a respins cărțile trebuie să le fi respins din punctul de vedere al formei.

P. S. *Episcop al Argeșului*, zice că în această chestiune trebuie să se distingă două puncte. Primul este, că în Biserica noastră textul normativ este Septuaginta și aceasta susține și Preotul Sineon Popescu, în broșura intitulată „Septuaginta și textul evreesc al Testamentului Vechiu în Biserica Ortodoxă.” Al doilea punct este că în studiile care se fac la Facultatea de Teologie asupra cărților Vechiului Testament, din punct de vedere exegetic, se are în vedere textul original, așa după cum se face și la Facultatea de Teologie din Cernăuți și la alte Facultăți de Teologie. Din memoriul profesorilor Facultății de Teologie se vede, că s'ar cere a se face o nouă traducere a Bibliei după textul original, ceea ce ar fi de dorit dacă profesorii acestei Facultăți și-ar lua obligațiunea de a face o astfel de traducere, care să servească pentru studii teologice, iar pentru cărțile noastre bisericești și în general pentru biserică și credincioși trebuie a ne servi de textul Septuagintei, după care avem mai multe ediții în limba noastră și acum Sf. Sinod a început încă din iarna trecută a face o revizuire a textelor existente, având în vedere și textul din limba Greacă, și cel Ebraic precum și altele. Această revizuire este necesară spre a se putea tipări o ediție a Bibliei, care să fie răspândită în poporul nostru. Până acum după cum știm, s'au revizuit două cărți și tot așa vom continua, dându-se la tipar treptat, până când se va termina toată lucrarea, reușind cu modul acesta de a avea și noi în limba română o ediție a Bibliei, cât se va putea mai corectă din toate punctele de vedere.

D-nul Ministru zice că îndată ce se va termina o parte să se trimită spre a se pune sub tipar.

I. P. S. *Mitropolitul Primat Președinte*, zice că este dator să dea D-lui Ministru lămuriri în privința acestei chestiuni. I. P. S. Sa arată că în sesiunea trecută a fost vorba de retipărirea Bibliei și Onor. Minister prin Administrația Casei Bisericii a cerut textul după care să se facă tipărirea. Dar convingerea noastră a fost și este, că nu putem recomanda nici una din edițiile care există, pentru că sunt deosebiri între ele chiar de fraze nu numai de cuvinte, deosebiri care alterează înțelesul. Pentru aceasta Sf. Sinod în sesiunea trecută a hotărât să se stabilizească un text, avându-se în vedere textele existente, precum ediția făcută la 1688 de Șerban Cantacuzin, cea de Buzău, cea de Petersburg, cea dela Sibiu și Blaj, textul grec, ebraic, Vulgata și altele.

Potrivit acestei hotărâri a Sf. Sinod am lucrat în iarna trecută cu multă stăruință și am revăzut optzeci capitole; dar din nenorocire focul a distrus și

lucrarea aceasta, care s'ar putea reconstitui după notele luate de către P.P. S.S. Arhieriei Meletie și Sofronie, pe care-i roagă a-și da osteneala să reconstitue această lucrare și după ce ne-o va prezenta, o vom înainta spre a se tipări, continuând mai departe până pe vom termina toate cărțile Vechiului Testament, de pare ce Noul Testament e revăzut și recunoscut ca bun și de reprezentantul Societății Bibliee din Berlin.

Păreră exprimată de Preotul Simeon Popescu de a se desfința catedra de limba Ebraică dela Facultatea de Teologie nu o împărtășește. Asemenea crede că nu este necesar a se face o nouă traducere a Bibliei, ci numai o revizuire a textelor existente, dăpre cum a hotărât Sf. Sinod, dându-se astfel o ediție, care va fi a Sf. Sinod și după care urmează a se conduce și autorii cărților de învățământ religios. În acest sens roagă pe P. S. raportor al comisiunei ca să modifice concluziunile raportului, dacă Sf. Sinod binevoește a aproba.

P. S. Episcop al Romanului, raportor, zice că în urma lămuririlor date de I. P. S. Președinte, roagă a se aproba astfel concluziunile raportului comisiunei. Punându-se la vot Sf. Sinod a aprobat concluziunile raportului hotărînd și acum de a se urmă cu revederea textului Bibliei și a se tipări cât mai curând o ediție a Sf. Sinod a întregii Biblii.

Mănăstirea din Bezdin

Apartinând diecezei Aradului.

Credem, că ceea-ce se enunță în fruntea acestor șire, se verifică în mod indirect, prin documentul pe care îl lăsăm să urmeze aci textual, în forma în care se găsește în „*Protocoloalele primelor ședințe ale corpului profesoral din Arad 1812—1814*”*) pg. verso 6 recte 7.

Anno 1812, 2-a X bris presidente Domino Demetrio Czikingyal seniore considentibus item D. D. Ioane Mihutz, Iosepho Iorgovics, et Constantino Diakonovics. celebratus est consessus litterarius, occasione qua.

60 Cum D. Sava Arsies capetaneus huius civitatis e peculiari commodum instituti huius promovendi studio atque zelo tam necessaria scholastica supelectilia procurando, cum vero nobis professoribus in omnibus necessitatibus securendo omnino benefactorem instituti huius se exhibuerit atque se exhibeat.

Pari ratiōe D. Popovics primarius huius civitatis V. Aradiensis notarius în exordio huic instituto unum par forficum, cretam 5 libros chartae, cerusas, et spongiam donando, propensionem suam erga idem institutum contestatus sit aede praesenti quoque contestari non cesset.

Eoden zelo incitatus D. Isaias Mihailovics Hegumenus Besdinensis campanulam 1/4 centenarii in se continentem, quam propriis suis sumptibus hunc ad locum deferi atque erigi curavit, 2. rismata chartae in usum pauperium praeparandorum convertendae, 2. candelabra et tintinabulum pro usu consessus instituto huic donaverit.

Non minus et D. Cyrillovics Georgius protopresbiter Galsensis mappam regni Hungariae risma chartae et rituales libros instituto huic donaverit.

Deliberatum Relativ convenientibus iisdem D. D. instituti huius benefactoribus gratiis nominibusque eorundem ad arhivum huius consessus repositis, Suae Magnificentiae Domino Consiliario et huius Instituti Directori referendum esse.

Demetrius Czikingyal catech. et seinor. Ioanes Mihutz paedagogiae prof. Iosephus Iorgovics a. a. l. l. phiae doctor, geographiae & matheseos prof. Constantinus Diaconovics gram. prof.

Ce inducțiuni se pot face pe baza acestui document?

Egumenul din Bezdin, cu mănăstirea sa, ajută nu școala sârbească — similară, din Szt. Endre, întemeiată deodată cu cea din Arad, — ci pe aceasta, românească.

Ajută școala noastră din Arad și protopopul Chirilescu; și notarul orașenesc care nu se poate să nu fi fost român, după ce a ajutat pe români.

Orașul Arad și astăzi susține o neînsemnată sumă de ajutor, dată dela întemeierea institutului vostru.

O atitudine deosebită poate să-i revină în raport cu școala noastră nu mai directorului suprem Urosius Nestorovici, care în ordinele sale cere a se pregăti elevii români în ritualele slavo-sârbești...

Dar acesta nu are nici comunitate teritorială, nici națională bisericească, cu cei de mai sus, cu relațiunile lor cu școala

Nu revine oare mănăstirea Bezdinului, pe baza celor premise, în domeniul diecezei Aradului, cu care împreună avea să treacă, la despărțire?

Frumusețile creștinismului.

de

Fr. R. de Chateaubriand.

(Urmare.)

Prea puțin ar folosi, dacă am ști numai superficial și fără siguranță, ce binefaceri a săvârșit creștinismul, prin ospicii pentru bolnavi și îngreunați, prin răspândirea științelor ș. a. neamului omenesc. Amănuntele tuturor binefacerilor acestora, ne pun, cu adevărat, în uimire. Arta inventivă cu care religiunea creștină a răspândit darurile sale bogate, a dat ajutor în ori ce condiți de viață, în ori ce împrejurări împărțind mijloace de vindecare, comori și alinare, — această artă, zic, — este aproape de neînțeles.

Finețea simților, slăbiciunile omenești, ba chiar și căutele variate și inclinarea egoistă, le-a utilizat creștinismul pentru scopurile sale binefăcătoare și a înțeles, să le trateze cu cruțare.

M'am ocupat mai mulți ani cu cercetări de acest fel și am văzut cu ochii atâtea ocaziuni de binefacere, chiar așezământuri de admirat, atâtea jertfe neînțelese, încât m'am convins pe deplin, că această înfațișare, unică a sa, a religiunei creștine, care aduce a mare jertfă de împăcare pentru făptura omenească, represintă o exagerată suma de virtute și bunătate, care ajunge pentru a împăcă toate fărădelegile săvârșite de oameni

*) Bibl. inst. ped. teol. ort. rom. din Arad nr. 52 M. 1.

dela începutul lumii. Da, este o religiune cerească, care ne îndatorează să iubim orice făptură omenească vrednică de compătimit, chiar dacă ea se disprețuiește și injurează.

Ceea-ce voi spune, de fapt are puțină însemnătate și se mărginește la un mic număr de fapte; așa putea umplea cu ele volume întregi; ceea ce nu voi să iau în expunerea mea. De fapt, nici eu nu sunt sigur, dacă am ales ce e mai bătător la ochi și mai de valoare, în fața neputinței de a descrie și judeca ceea-ce într-o așa imensitate de opere despre cea mai sublimă iubire de oameni ar merita distincția premiării...

Ca să ne putem face o icoană adevărată a nemărginirii binefacerilor creștinismului și ca să-l apreciem după valoare, trebuie să luăm întreg creștinismul, ca o mare republică... Cu o privire trebuie să cuprinzi cel puțin două sute de milioane de oameni, între cari se practică aceleași virtuți și obiceiuri de servicii divine. Să ne aducem aminte că vârtuțile sunt înființate de 18 veacuri, că tratamentele cele mai cu nobletă, milă și iubire de oameni vor fi într-una practicate și sporite. Încercați să socotiți, dacă mintea voastră nu se rătăcește în teritorul acesta imens, — numărați suma individualităților, cari prin creștinism, între atâtea neamuri (națiuni) și într-un șir atât de lung de veacuri, s'a mângâiat, s'a odihnit și s'a luminat!

In arta poeziei sunt mai frumoase caracterele, în religiunea creștină și pasiunile mai energice, decât cum erau în timpul politeismului. Acela nu a oferit poeziei parte dramatică, nu luptă între porniri și virtuți.

Mitologia micșoră natura și tocmai din acest motiv cei antici nu aveau artă poetică descriptivă. Creștinismulni dăruiește pustului icoanele sale și singurătatea...

Anticitatea își întemeia poezia pe Homer — creștinii pe Biblie, — ale cărei frumseți lasă mult în urmă pe ale lui Homer.

Trad. S. Secula.

Nr. 7876/1909

Publicare.

Se publică spre știre, orientare și conformare concluzele Nrii 53 și 54 ale Măritului Congres național bisericesc din 1909, precum urmează :

Nr. 53. Tot comisiunea organizatoare referă asupra raportului Consistoriului metropolitan dela 11/24 mai 1909 Nr. 45 în afacerea modificării regulamentului pentru procedura la alegerea de protoprezbiter.

La propunerea comisiunii să ia următorul concluz :

La §-7 Adaus, când comitetul protoprezbiteral nici după două convocări nu s'ar întruni în număr complet, ori n'ar voi a compune concursul pentru postul vacant de protoprezbiter. Consistorul eparhial la raportul oficiului protoprezbiteral va compune din oficiu concursul.

Nr. 54. Comisiunea organizatoare propune la §-14 următoarea modificare a regulamentului pentru procedura la alegerea de protoprezbiter: dacă comitetul protoprezbiteral fiind convocat în toată regula, nu s'ar întruni în număr recerut, ori n'ar voi a efectui actul de candidare, sinodul protoprezbiteral electoral va fi îndreptățit în consonanță cu § 18 înainte de a păși la actul de alegere a stabili însuși lista candidaților.

Față cu propunerea comisiunii Preasfinția S. episcopul Aradului face următoarea contrapropunere

În cazul de neînțelegere între comisariul consistorial și comitetul protoprezbiteral la actul de candidare sau când comitetul protoprezbiteral nu voiește a se aduna la ședință sau a face candidare se promovează actele la consistor spre decider.

Cu delăturarea acestei propuneri primindu-se propunerea comisiunii să enunță ca concluz :

Dacă comitetul protoprezbiteral, fiind convocat în toată regula nu s'ar întruni în număr recerut, sau n'ar voi a efectui actul de candidare, sinodul protoprezbiteral electoral va fi îndreptățit în consonanță cu § 18 înainte de a păși la actul de alegere a stabili însuși lista candidaților.

Consistoriul gr. or. român din Arad.

Cronică bibliografică.

A apărut *Calendarul bibliotecii pentru toți pe 1910* un volum de 200 pagini bogat ilustrat și cu o copertă în colorii, de distinsul artist Murnu. — Prețul 50 bani. De vânzare la toate librăriile. Pe lângă o bogată materie calendaristică și numeroase articole de actualitate sau instructive „Calendarul bibliotecii pentru toți”, are o foarte bogată și frumoasă materie literară cu poezii și nuvele semnate de cei mai de frunte scriitori ca Ion Adam, Al. Cazaban, Ludovic Dăuș, D. N. Năntă, Nemțeanu, D. Moldoveanu, Cincinat Pavelescu, Radu D. Rosetti, Iuliu Săvescu etc. Tot deodată nu putem trece cu vederea ilustrațiile, pe atât de bine răsuite pe cât de numeroase reproducând scene din viața noastră interioară artistică, diferite personaje marcante precum și o alegere de fotografii, admirabil reproduse pe cromo, și inedite, reproducând diferite scene în care figurează M. Lor Regele și Regina, Curtea Princiară Altea Sa Principele Carol în fața frontului ca ofițer etc, precum și moștenitorii Germaniei și Austriei, cari au vizitat Curtea noastră în cursul anului trecut. „Calendarul bibliotecii pentru toți pe 1910” e o carte care nu trebuie să lipsească din nici un cămin și l' recomandăm fără rezervă. De vânzare la librăria diecezană din Arad.

Concurse.

Pe baza înaltului ordin al Ven. Consistor de dtto 9/22 noemvrie a. c. Nr. 7393/1909 se escrie concurs pe vacanta parohie de clasa primă din comuna Fibiș, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt 1. Una sesiune urbarială constatătoare din 30 jughere catastrale; 2. Jumătate jugăr intravilan de sub Nr. casei 92. și jumătate jugăr estravilan aparținător acestuia; 3. Venitul stolar legal; 4. Bir după fiecare 1/8 de sesiune 7. l. grâu și dela fiecare jeler 5. l. grâu 5. Intregirea dotației dela stat, după cvalificațiunea alesului paroh; 6. Alesul va fi îndatorat a solvi din al său toate dările publice și e obligat a catehiza în școalele noastre fără altă remunerație.

Reflectanții au a-și înaintă recursurile ajustate conform § 17. din Regulamentul pentru parohii, adresate comitetului parohial din Fibiș, oficiului protoprezbiteral în Lipova (B. Lippa), iar în vre-o duminică ori sârbătoare, cu observarea §-lui 20. din Regulamentul

pentru parohii au a se prezenta în sf. biserică din
Fibiș, spre a-și arăta desteritatea în cele omiletice
și rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu*, adm. protop.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învăță-
toresc din *Bruznic* se publică concurs cu termen de
30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica
și Școala“.

Emolumentele încopciate cu acest post sunt: 1.
Salar în bani gata 1000 cor. 2. Locuință și grădină
întravilană 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Diurnele
la conferință 30 cor. 5. Dela înmormântări cu litur-
gie 1 cor., fără liturgie 80 fil; unde va fi poftit.

Alesul numai după prestarea unui serviciu de 5
ani în comună e îndreptățit la cvinvenalele prescise
de lege. Alesul e deobligat a conduce cantoratul în
biserică și țeremoniile cu școlarii. Conducătorii de
cor vor fi preferiți.

Cei ce doresc a ocupa acest post să avizează,
că recursele lor ajustate conform dispușiunilor în
vigoare și adresate comitetului parohial din *Bruznic*
să le trimită oficiului protopopesc în *Lipova* (*Lippa*),
iar dâșii să se prezinte în sânta biserică din *Bruznic*,
spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

George Marcu,
preș. comit. par.

Iosif Gruu,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu*, adm. protop.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din *Socodor*, devenită
vacantă prin trecerea din viață a parohului *Aurel Popa*,
prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela
prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu această parohie sunt: 1.
Una sesiune pământ. 2. Birul preoțesc, și anume: dela
casă cu pământ una vică grâu și una vică cucuruz,
iar dela casă fără pământ una vică cucuruz. 3. Ștolele
legali.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți să
recere cvalificațiune corespunzătoare pentru asemenea
parohii. Alesul va suportă contribuțiile ce cad după
sesiunea ce o va beneficia și va catehiză la școlile noasre
confesionale fără a ținea cont la vr'o remunerațiune.
Văduva răposatului preot *Aurel Popa* va beneficia
jumătate din venitul parohiei un an întreg, adevă
pană la 4 octomvrie n. 1910.

Recursele ajustate cu documentele prescise și
adresate comitetului parohial rom. gr. ort. din *Socodor*
să vor subșterne oficiului protopopesc al tractului
Chișineu la Nadab (com. *Arad*) având recurenții a-se
prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în s. bise-
rică din *Socodor* spre a-și arăta desteritatea în oratorie
și cele rituale, ținând cont de dispozițiunile §-ului 20
din Regulamentul pentru parohii.

Dat din ședința extraordinară a comitetului paro-
hial rom. gr. or. din *Socodor* ținută la 7/20 noem-
vrie 1909.

Aurel Papp,
preot, preș. com. par.

Ioan Crișianu,
inv., notar.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscanu*, adm. ppsc.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de a III clasă
din *Archișiu* în senzul încuviințării Venerabilului Consis-
tor din *Oradea mare* de sub Nr. 3206/334. B. a. c.
se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile
după prima publicare.

Dotățiunea constă din: a) 10 holde catastrale
pământ arător. b) competița de pășunat. c) bir dela

90 Nre de case câte o jumătate măsură cucuruz sfârmat.
d) ștolele îndătinat. e) întregirea dotațiunei dela stat.
De locuință se va îngriji alesul preot.

Reflectanții au a-și înaintă recursele adresate
comitetului parohial, la subșcrisul în *F. Győrös*; având
a se prezentă la sf. biserică pentru a cântă ori celebra
și cuvântă.

Dat din ședința comitetului parohial din *Archișiu*
ținută la 9/22 noemvrie 1909. *Comitetul parohial*

În conțelegere cu: *Petru Serbu* protopop.

—□— 3—3

Cu termen de 30 de zile dela prima publicare în
„Biserica și Școala“ să escrie de nou concurs pentru
îndeplinirea stațiunei învățorești din *Zărand*.

Emolumentele sunt: 1. 600 cor. bani; 2. uzu-
fructul alor 3 jugh. cat. de pământ estravilan; 3.
cvartir corespunzător în natură, o cânepiște și grădină
în cvantitate prescisa de lege; 4. drept de pășunat
pentru 6 vite; 5. 3 st. □ de lemnie numai pentru
învățător; 6. venitele cantorale uzitate (dela înmor-
mântări unde va fi poftit 1 cor. cu hora mortului 2
cor. iar cu liturgie 3 cor); 7. scripturistica 20 cor.
8. pentru conferință 20 cor.

Dările publice după pământ, le va suportă cel
ales. Aceste venite le asigură pană la 1 septemvrie
1910, iar dela acel termen parohia își rezervă dreptul
a da sălarul conform §-lui 2 din art. de lege XXVII.
din 1907. Cvinvenalul, parohia îl asigură numai după
5 ani de serviciu prestați în *Zărand*.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre
desteritatea de a instrua și conduce corul vor fi pre-
feriți iar parohia pentru aceasta își rezervă dreptul
de a-i da remunerațiune, dela 1 septemvrie 1910.

Alesul va avea să instruiască și elevii de repe-
țiție și să provadă strana și cantoratul cu elevii săi
în sf. biserică.

Recursele ajustate conform legii, se vor înaintă
cu terminul fixat la oficiul ppsc gr.-or. rom. din
Boroșineu (*Boroșjenő*) adresate comitetului parohial
concernent, iar recurenții vor avea a se prezentă în
careva duminică ori sârbătoare în sf. biserică, spre
a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Zărand, din ședința comitetului parohial, ținută
la 2/15 noemvrie 1909.

Vasilie Ardelean,
preș. com. par.

Cornel Papp,
not. adhoc

În conțelegere cu: *Ioan Georgea*, ppresb. insp. școl.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător din
Iancahid se publică concurs cu termen de 30 zile dela
prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar
în bani gata 1000 cor. 2. Relut pentru cvartir pe an
40 cor. iar după ce va fi școala edificată cvartir în
natură cu apartinentele aceluia.

Alesul va avea să instruiască elevii în cântările
bisericești și să conducă stranele fără altă remunera-
țiune. Dela recurenți se recere să producă atestat
despre absolvarea alor 4 clase medii sau civile, cei
ce vor dovedi că sunt capabili să conducă și instruiască
cor, vor fi preferiți. Pentru conducerea corului
alesul nu va avea altă remunerațiune separată.

Are să participe și să cânte la ori și ce înmor-
mântare unde va fi poftit pentru care serviciu va
primi dela partide 1 cor.

Cei ce doresc se ocupe acest post să-și trimită
recursele ajustate conform dispozițiunilor regula-
mentare și adresate „Comitetului parohial ort. rom.“
din *Iancahid*. „Oficiului protopresbiteral ort. rom.“ din

B. Comloș, iar dâșii să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din lancahid spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial ort. rom. ținută la 3/16 decembrie 1909.

Nicolae Raichiciu,
preot, președinte.

Iosif Anuica,
notar,

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu,* protopresbiter tractual, inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din S. Petreasa se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: în bani gata 600 coroane pentru care va avea a fi și cantor. Pentru întregirea folosului se va recurge la stat.

Reflecții vor avea a-și trimite recursurile cu documentele recerute până la termen la oficiul protopopes în Beruș.

S. Petreasa la 13/26 Dec. 1909.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Vasilii Papp* protopop.

—□—

3—3

În temeiul rezoluțiunii Veneratului Consistor ordan de sub Nr. 3278/335. B. pentru îndeplinirea parohiei vacante *Groși de a II-a clasă* se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: Birul dela 180. Nre de case, câte o jumătate măsură cucuruz sfârmat; stolele indatinate și întregirea dotațiunii dela stat.

De locuință se va îngriji cel ales.

Recurenții suplicele lor adresate comitet. parohial să le trimită oficiului protopop. în F.-Györös, având a-se prezenta la sf. biserică spre a cânta, ori servi și predică.

Dat din ședința comitet. paroh. ținută în Groși la 10/22 noembrie 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu,* protopop.

—□—

3 - 3 gr.

În urma dispozițiunii Ven. Cons. din Arad de sub Nrul 249/908 să escrie concurs cu termen de 30 zile dela publicarea primă în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a II-a devenită vacantă din *Pesac*, (Pészák).

Parohia fiind de *clasa primă* (I.) pot a recurge numai cei cu ecalificația pentru parohii de *cl. I.* conform dispozițiunilor cuprinse în Regulamentul pentru parohii.

Beneficiul împreunut cu această parohie este: 1. Una sesiune pământ. 2. Birul preotesc usuat. 3. Stolele legale. 4. Eventuala întregire de stat.

Alesul va suportă toate dările după sesiunea ce o va beneficia. Alesul va intra în oficiu și beneficiu cu 1 sept. 1910.

Recursele ajustate conform dispozițiunilor în vigoare cuprinse în Stat. Organic și Regulamentul pentru parohii — adresate comitetului parohial din *Pesac*, — se vor așterne oficiului protopopes din B. Comloș (Nagy Komlos), având recurenții a se prezenta în s. biserică din *Pesac*, spre a-și arăta desteritatea în ale oratoriei și cantului bisericesc.

Pesac, la 13/26 decembrie 1909.

Andrei. M. Bogdan,
preș. com. par.

Teodor Sălăjean,
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu,* ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. ort. rom. din *Cenadul-sârbesc* protopopiatul B. Comloșului devenit vacant în urma pensionării fostului învățător Iuliu Toția, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organ diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: În bani gata 748 coroane. 2. 30 chible (1800 lire grâu, prețuite 212 coroane. 3. 1 jugher de pământ prețuit în 40 coroane. după care alesul va solvi dările. 4. Locuință cu 3 chilii etc., 400 m. □ grădină în și extravilană. 5. Pentru scripturistica 10 cor. iar conferință 20 cor. 6. Dela înmormântări unde va fi post 1 cor., părăstas 40 fileri.

Pentru încălzirea și curățirea școlii se va îngriji comuna bisericască.

Alesul e îndatorat pe lângă prevederea învățământului — deocamdată la clasele inferioare — a ține școale de repetiție cu cei obligați și a conduce străzi în biserică. Com. par. își rezervă dreptul ca pe alesul învățător să-l poată ori și când strămuta la clasele superioare, dacă așa vor pretinde împrejurările.

Cvinqvenalele prescise de lege se compută numai după un serviciu de 5 ani neîntreput în această comună.

Reflecții la acest post sunt îndatorati ca recursele ajustate regulamentar și adresate com. par. din *Cenadul sârbesc*, să-le trimită P. O. oficiu protopopes din B. Comloș (Nagy-Komlós) având a-se prezenta la sta biserică din *Cenadul sârbesc* spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cei apți pentru înființarea și conducerea corului vor fi preferiți.

Cenadul sârbesc din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 decembrie 1909

George Damjan
preș. com. par.

Teodor Perian
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu* protopop inspector școlar.

3—

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 3442 — 1909 de dto 28 mai (10 iunie) se publică licitațiune minuendă, pentru reedificarea naiei sf. biserici din comuna *Mănerău* protopopiatul *Ienopol* (*Boroșineu*) cu prețul de exlamare 7850 cor. 22 fil. — pe ziua 24 ianuar c. v. 6 *Faur n.* 1910 la 11 ore în localitatea școlii din loc.

Licitanții au să depună ca vadiu 10 % din preț de strigare, în numărul ori papire de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitațiune să pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comuna bis. își rezervă dreptul, de a da lucrare spre ezeutare aceluia dintre licitanți în care va avea mai multă încredere.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie.

Contractul încheiat, pentru întreprinzător va valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea Ven. Consistor.

Dat, din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din *Mănerău*, ținută la 6/19 decembrie 1909.

Romul Popovicu,
paroh. președ. com.

Toma Sirca,
not. com. par.

—□—

3—